

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

підготовки бакалавра
спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
освітньо-професійної програми Середня освіта. Англійська мова

Силабус навчальної дисципліни «КОМУНІКАТИВНА ЛІГВІСТИКА»
підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014
Середня освіта. Мова і література (англійська), за освітньо-професійною
програмою Середня освіта. Англійська мова.

Розробник: Одарчук Наталія Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри практики англійської мови.

**Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри
практики англійської мови (протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.).**

Завідувач кафедри: _____ Коляда Е. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 год / 3 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 7
		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Самостійна робота 54 год.
ІНДЗ: є		Консультації 6 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання:		Англійська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 90 год / 3 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 7
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 62 год.
ІНДЗ: є		Консультації 12 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання:		Англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Одарчук Наталія Андріївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. (+38)095 200 32 35
	natalylutsk@gmail.com
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Комунікативна лінгвістика” є відношення між мовними одиницями і їх користувачами, комунікантами, а також умови реалізації мовних одиниць. Комунікативна лінгвістика займається вивченням значення висловлювання з позиції того, як воно передається мовцем й інтерпретується слухачем. Тобто цей аспект мовознавства більшою мірою стосується аналізу того, що мається на увазі під певним висловлюванням, ніж того, що слова чи фрази означають самі по собі. При такому підході береться до уваги, як мовці будують своє висловлювання у залежності від консітуації, тому комунікативна лінгвістика – це вивчення контекстуального значення породжуваних мовцями висловлювань.

2. Пререквізити.

Оскільки мова є явищем суспільним, то комунікативна лінгвістика як частина мовознавчої науки, належить до гуманітарних наук і пов’язана з такими лінгво-суспільними науками, як соціолінгвістика, психолінгвістика, гендерна лінгвістика, етнолінгвістика, а також семіотикою, зокрема лінгвосеміотикою, що стоїть на межі точних і гуманітарних дисциплін.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни “Комунікативна лінгвістика” ставить за мету ознайомити студентів із основними термінами, поняттями, теоріями, науковцями в галузі комунікативної лінгвістики – сучасного напрямку мовознавства і навчити правильно оперувати ними. Основними завданнями є:

- показати міждисциплінарний, інтеграційний характер комунікативної лінгвістики;
- встановити основні типи комунікації, компоненти процесу спілкування, моделі комунікації;
- навчити визначати тип мовленнєвого акту висловлювання згідно з різними класифікаціями;
- довести прикладний характер теорії лінгвістичної ввічливості і принципу кооперації і релевантності для досягнення ефективного спілкування;
- ознайомити студентів із каналами невербальної комунікації і її функціями;
- охарактеризувати мовленнєву особистість у комунікації, а також дискурс, нею породжуваний;
- передбачати й уміти усувати невдачі й девіації, що виникають у ході комунікації.

Щодо практичного застосування отриманих знань – під час вивчення курсу студенти зможуть сформувати необхідні вміння і навички для власного успішного, ефективного спілкування в природному англomовному середовищі, уникнення комунікативних девіацій чи конфліктів, а також навчання цього учнів.

4. Результати навчання.

По закінченню курсу студенти *знатимуть*:

- ✓ основні завдання, поняття, категорії комунікативної лінгвістики, її зв’язок з іншими дисциплінами;
- ✓ компоненти, стадії, типи, моделі комунікації;

- ✓ наявні таксономії мовленнєвих актів, основні характеристики кожного виокремлюваного мовленнєвого акту;
- ✓ основні положення і максими принципів кооперації та ввічливості;
- ✓ основні бар'єри і труднощі спілкування;
- ✓ основні канали невербальної комунікації, їх сутність у різних контекстах;

вмітимуть:

- ✓ правильно оперувати основними поняттями і термінами комунікативної лінгвістики;
- ✓ визначати тип мовленнєвого акту будь-якого висловлювання;
- ✓ застосовувати принципи й максими прагма- й комунікативної лінгвістики для досягнення більш успішного спілкування і навчання цього учнів;
- ✓ правильно самому оперувати невербальними знаками комунікації, а також навчати цього учнів;
- ✓ скеровувати комунікацію у бік відвернення конфлікту.

5. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Communicative Linguistics as the Study of Communication. Speech Acts Theory						
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics. Key notions of Communicative Linguistics		2	1	6	1	ДС
Тема 2. Models of communication		2	1	6	1	ДС/Т
Тема 3. The process and components of communication		2	1	6		ДС/Т
Тема 4. Types of communication		2	1	6	1	ДС/Т
Тема 5. Speech acts and events. Speech acts classification		2	2	6	1	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 1	50	10	6	30	4	
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 6. Cooperative Principle		1	1	4		ДС/Т
Тема 7. Politeness in the communicative interaction		2	2	5	1	ДС/Т
Тема 8. Principle of Politeness		1	1	5		ДС/Т
Тема 9. Barriers in Communication		2	1	5	1	ДС
Тема 10. Speech personality in communication		2	1	5		ДС
Разом за змістовим модулем 2	40	8	6	24	2	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						30
ІНДЗ (тези)						15
Аналіз фрагменту дискурсу						15

Всього годин / балів	90	18	12	54	6	60
----------------------	----	----	----	----	---	----

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Communicative Linguistics as the Study of Communication. Speech Acts Theory						
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics. Key notions of Communicative Linguistics		1	0,5	6	1	ДС
Тема 2. Models of communication		1	0,5	6	1	ДС/Т
Тема 3. The process and components of communication		1	0,5	6	1	ДС/Т
Тема 4. Types of communication		1	0,5	6	1	ДС/Т
Тема 5. Speech acts and events. Speech acts classification		1	1	6	2	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 1	44	5	3	30	6	
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 6. Cooperative Principle.		1	0,5	6	1	ДС/Т
Тема 7. Politeness in the communicative interaction		1	1	7	2	ДС/Т
Тема 8. Principle of Politeness		1	0,5	6	1	ДС/Т
Тема 9. Barriers in Communication			0,5	7	1	ДС
Тема 10. Speech personality in communication		1	0,5	6	1	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 2	46	5	3	32	6	
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						30
ІНДЗ (тези)						15
Аналіз фрагменту дискурсу						15
Всього годин / балів	90	10	6	62	12	60

6. Завдання для самостійного опрацювання

- Modern theories of speech acts classification
- Indirect speech acts
- Communicative deviations and failures
- Phatic communication
- Conflicts in the communication
- Modern forms and means of human communication
- Icons in the process of communication

IV. Політика оцінювання

Відвідування занять є одним із способів накопичення балів: за кожен відвідану лекцію студент отримує 0,5 бала. Якщо студент пропускає лекцію,

дібрати бали можна, законспектувавши пропущений матеріал. Важливою є участь студента в обговоренні питань на семінарських заняттях, а також написанні поточних тестів, за що нараховуються бали. У разі відсутності студента на семінарі з поважної причини (що засвідчується медичною довідкою чи офіційним звільненням) можна здати пройдений матеріал чи написати тест, попередньо узгодивши час із викладачем.

Обов'язковим є дотримання правил академічної доброчесності. Під час написання проміжних і підсумкових тестів забороняється користуватися будь-якими підручними засобами (конспектами, смартфонами тощо)

V. Підсумковий контроль

Навчальна дисципліна “Комунікативна лінгвістика” закінчується **заліком**.

Впродовж вивчення курсу студент максимально може набрати **100 балів**:

40 балів – поточний контроль і **60 балів** – підсумковий контроль.

40 балів розподіляються таким чином:

10 балів – за відвідані лекції

20 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на семінарах

10 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів)

60 балів розподіляються таким чином:

30 балів – підсумковий письмовий тест

15 балів – ІНДЗ, яке полягає в підготовці до опублікування тез чи статті в студентський збірник на одну із узгоджених з викладачем тем у межах курсу

15 балів – комплексний комунікативно-прагматичний аналіз фрагменту дискурсу, вибраного й попередньо узгодженого з викладачем

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. *Бацевич Ф.С.* Нариси з комунікативної лінгвістики. – Львів, 2003. – 2003. – 279 с.
2. *Бацевич Ф.С.* Основи комунікативної лінгвістики. – Київ: Академія. – 2004. – 342 с.
3. *Грайс Г.П.* Логика и речевое общение // Новое в зарубежной лингвистике.– М.: Прогресс, 1985.– Вып. 16: Лингвистическая прагматика.– С. 217-237.
4. *Дискурс іноземномовної комунікації.* – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – 495 с.
5. *Селіванова О. О.* Основи теорії мовної комунікації. Підручник. – Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011. – 350 с.

6. *Серль Дж. Р.* Что такое речевой акт? // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1986. – Вып. 17: Теория речевых актов. – С. 151-170.
7. *Серль Дж. Р.* Классификация иллокутивных актов // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1986. – Вып. 17: Теория речевых актов. – С. 170-195.
8. *Серль Дж. Р.* Косвенные речевые акты // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1986. – Вып. 17: Теория речевых актов. – С. 195-223.
9. *Сусов И.П.* Лингвистическая прагматика. – Винница: Нова книга, 2009. – 272 с.
10. *Leech G.N.* Principles of Pragmatics. London, New York: Longman, 1983.
11. *Yule G.* Pragmatics. – Oxford: Oxford Univ. Press. – 1985.

Додаткова література

1. *Арутюнова Н.Д., Падучева Е.В.* Истоки, проблемы и категории прагматики // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1985. – Вып. 16: Лингвистическая прагматика. – С. 3-43.
2. *Богданов В.В.* Речевое общение. Прагматические и семантические аспекты: Учеб. пособие. – Л.: Изд-во Ленингр. гос. ун-та, 1990. – 88 с.
3. *Вежбицка А.* Речевые акты // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1985. – Вып. 16. Лингвистическая прагматика. – С. 251-276.
4. *Винокур Т.Г.* Говорящий и слушающий: Варианты речевого поведения. – М.: Наука, 1993. – 171 с.
5. *Горелов И.Н.* Невербальные компоненты коммуникации. – М.: Наука, 1980. – 104 с.
6. *Дейк, ван Т.А.* Язык. Познание. Коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. – 320 с.
7. *Карасик В.И.* Языковой круг: Личность, концепты, дискурс. – М.: Гнозис. 2004. – 390 с.
8. *Космеда Т.* Аксіологічні проблеми прагмалінгвістики. – Львів, 2000. – 346 с.
9. *Макаров М.Л.* Основы теории дискурса. – М.: Гнозис. 2003. – 277 с.
10. *Остин Дж.* Слово как действие // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1986. – Вып. 17: Теория речевых актов. – С. 22-129.
11. *Почепцов Г.Г.* Теорія комунікації. – К.: Спілка рекламистів України, 1996. – 175 с.
12. *Серажим К.С.* Дискурс як соціолінгвальне явище. – К., 2002. – 392 с.
13. *Brown P., Levinson S.* Politeness: Some Universals in Language Usage. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1994. – 345 p.
14. *Brown G, Yule G.* Discourse Analysis. – Cambridge, 1985.
15. *Meu Jacob L.* Pragmatics: An Introduction, 2006. – 392 p.
16. *Tsui Amy B. M.* English Conversation. – Oxford University Press, 1995. – 298 p.
17. <http://online.sfsu.edu/~kbach/spchacts.html>
18. <http://www.carla.umn.edu/speechacts/definition.html>
19. <http://www.carla.umn.edu/speechacts/>

20. http://books.google.com.ua/books?id=t3_WhfknvF0C&dq=speech+acts&printsec=frontcover&source=bn&hl=uk&sa=X&oi=book_result&resnum=5&ct=result
21. <http://plato.stanford.edu/entries/speech-acts/>
22. <http://www.universalteacher.org.uk/lang/pragmatics.htm>
23. <http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm>
24. <http://nickle.org/usenix-nickle.pdf>